

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 13 juni 1936 kl. 1 e. m.

Särskilda utskottets memorial i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande det i utskottets utlåtande nr 1 framlagda förslag till värnpliktslag.

I utlåtande nr 1 i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner nr 225 angående försvarsväsendets ordnande, nr 226 med förslag till värnpliktslag och nr 227 med förslag till lag om tillägg till lagen den 9 april 1926 (nr 66) angående anskaffande av fartyg för krigsmaktens ställande på krigsfot (fartygsuttagninglagen), ävensom i anledning av de inom riksdagens kamrar väckta motioner i dithörande ämnen, hemställde särskilda utskottet, bland annat, under huvudavdelningen II. Värnpliktslagen, punkten 1:o), att riksdagen — under förutsättning att riksdagen fattade beslut, som av Kungl. Maj:t godkändes, angående försvarsväsendets ordnande — med förklarande att Kungl. Maj:ts förslag till värnpliktslag icke kunnat av riksdagen oförändrat antagas, måtte i anledning av Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition för sin del antaga ett i utlåtandet intaget förslag till värnpliktslag.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag hava kamrarna vid behandlingen av nämnda punkt stannat i olika beslut beträffande §§ 1, 2, 3, 5 och 6 i förslaget till värnpliktslag, i det att första kammaren godkänt utskottets förslag, medan andra kammaren beträffande nämnda paragrafer bifallit vad i en av herr Pehrsson i Bramstorp m. fl. avgiven, vid utlåtandet fogad reservation föreslagits.

I anledning av vad sålunda förekommit har utskottet förehaft frågan om sammanjämkning av den skiljaktighet, som föreligger mellan kamrarnas beslut.

Utskottet har därvid funnit lämpligt föreslå, att första kammaren frånträder sitt beslut i förevarande hänseende och i stället biträder andra kammarens beslut.

Utskottet får alltså hemställa,

att första kammaren måtte, med frånträdande av sitt beslut beträffande värnpliktslagen §§ 1, 2, 3, 5 och 6, biträda andra kammarens beslut i fråga om de nämnda paragraferna, samt att paragraferna i följd härav erhålla följande lydelse:

Utskottets ursprungliga förslag.

Utskottets sammanjämkningsförslag.

§ 1.

§ 1.

Svensk man är värnpliktig från och med det kalenderår, under vilket han
Svensk man är värnpliktig från och med det kalenderår, under vilket han

Utskottets ursprungliga förslag.   *Utskottets sammanjämningsförslag.*

fyller tjugu år, till och med det, under vilket han fyller fyrtiofem år, dock att inom Gotlands militärområde kyrkobokförd svensk man är värnpliktig från och med det år, under vilket han fyller aderton år, till och med det år, under vilket han fyller femtiofem år.

Är svensk medborgare tillika medborgare i främmande stat och har han hemvist i den främmande staten, bestämmer Konungen, huruvida värnplikt skall åligga honom här i riket.

§ 2.

För den, som förvärvar svensk medborgarrätt det kalenderår, under vilket han fyller tjugu år eller, därest han kyrkobokföres inom Gotlands militärområde, aderton år, eller därefter, inträder värnplikten från och med det år, som infaller näst efter det han förvärvat nämnda rätt.

§ 3.

1. Värnplikten fullgöres i beväringen och landstormen. Tjänstetiden i beväringen är femton år. Utom i fall, som avses i § 5 mom. 2 andra stycket, är dock tjänstetiden i beväringen för värnpliktig, kyrkobokförd inom Gotlands militärområde, sjutton år.

I krigstid bestämmer endast behovet tjänstetidens längd för de inkallade.

2. Under den tid, värnpliktig icke tillhör beväringen, tillhör han landstormen.

§ 5.

1. Värnpliktig är skyldig att inställa sig till inskrivning det år, han fyller tjugu år.

2. Tjänstetiden i beväringen beräknas från början av nyssnämnda år

fyller tjugu år, till och med det, under vilket han fyller fyrtiofem år.

Är svensk medborgare tillika medborgare i främmande stat och har han hemvist i den främmande staten, bestämmer Konungen, huruvida värnplikt skall åligga honom här i riket.

§ 2.

För den, som förvärvar svensk medborgarrätt det kalenderår, under vilket han fyller tjugu år, eller därefter, inträder värnplikten från och med det år, som infaller näst efter det han förvärvat nämnda rätt.

§ 3.

1. Värnplikten fullgöres i beväringen och landstormen. Tjänstetiden i beväringen är femton år.

I krigstid bestämmer endast behovet tjänstetidens längd för de inkallade.

2. Under den tid, värnpliktig icke tillhör beväringen, tillhör han landstormen.

§ 5.

1. Värnpliktig är skyldig att inställa sig till inskrivning det år, han fyller tjugu år.

2. Tjänstetiden i beväringen beräknas från början av nyssnämnda år.

Utskottets ursprungliga förslag.

eller, för värnpliktig, kyrkobokförd inom Gotlands militärområde, från början av det år, han fyller aderton år. Vad sålunda sagts skall gälla även för värnpliktig, som till följd av laga förfall eller beviljat uppskov inskrives under ett senare år än i mom. 1 sägs samt för inom Gotlands militärområde kyrkobokförd värnpliktig, som dit inflyttar under eller efter det år, han fyller aderton år.

Där inskrivning till följd av den värnpliktiges uteblivande utan laga förfall skett senare än i mom. 1 sägs, räknas tjänstetiden från början av inskrivningsåret.

Har värnpliktig utan laga förfall eller beviljat uppskov under något år av tjänstetiden uteblivit från honom enligt § 27 under samma år åliggande tjänstgöring, må detta år icke räknas honom till godo såsom tjänsteår i beväringen. Huru förhållas skall, då värnpliktig uteblivit från endast en del av årets tjänstgöring, bestämmer Konungen.

3. Värnpliktig, varom i § 2 förmäles, är skyldig att inställa sig till inskrivning det år, hans värnplikt tager sin början, dock tidigast det år, han fyller tjugu år. Där med tillämpning härav sådan värnpliktig varder inskriven senare än sistnämnda år, anses han likställd med den, som förut erhållit uppskov med inskrivning.

§ 6.

1. Yngling, vilken avlagt studentexamen eller erhållit avgångsbetyg från gymnasiet eller lyceets näst högsta årsklass vid allmänt läroverk eller som vid annan läroanstalt förvärvat ett kunskapsmått, som, enligt

Utskottets sammanjämningsförslag.

Vad sålunda sagts skall gälla även för värnpliktig, som till följd av laga förfall eller beviljat uppskov inskrives under ett senare år än i mom. 1 sägs.

Där inskrivning till följd av den värnpliktiges uteblivande utan laga förfall skett senare än i mom. 1 sägs, räknas tjänstetiden från början av inskrivningsåret.

Har värnpliktig utan laga förfall eller beviljat uppskov under något år av tjänstetiden uteblivit från honom enligt § 27 under samma år åliggande tjänstgöring, må detta år icke räknas honom till godo såsom tjänsteår i beväringen. Huru förhållas skall, då värnpliktig uteblivit från endast en del av årets tjänstgöring, bestämmer Konungen.

3. Värnpliktig, varom i § 2 förmäles, är skyldig att inställa sig till inskrivning det år, hans värnplikt tager sin början. Sådan värnpliktig anses därvid likställd med den, som förut erhållit uppskov med inskrivning.

§ 6.

1. Yngling, vilken avlagt studentexamen eller erhållit avgångsbetyg från gymnasiet eller lyceets näst högsta årsklass vid allmänt läroverk eller som vid annan läroanstalt förvärvat ett kunskapsmått, som, enligt

Utskottets ursprungliga förslag.

vad Konungen förordnar, skall anses däremot svara, så ock yngling, vilken vid navigationsskola avlagt sjökaptens- eller styrmansexamen eller övermaskinistexamen eller maskinistexamen av andra klass, må redan det år, då han fyller aderton eller nitton år, anmäla sig till inskrivning.

För bifall härtill fordras att vara vapenför.

2. Annan yngling, än i mom. 1 avses, må ock redan det år, då han fyller aderton eller nitton år, anmäla sig till inskrivning för utbildning till plutonchef eller motsvarande befattning, där han är vapenför och, på sätt Konungen förordnar, visar sig äga förutsättningar för dylik utbildning.

3. Likaledes må annan yngling, än i mom. 1 avses, redan det år, då han fyller aderton eller nitton år, anmäla sig till inskrivning antingen för att utbildas till underbefäl eller fackman vid infanteriet, trängtrupperna eller intendenturtrupperna eller för att från annat inskrivningsområde än Norrbottens uttagas för utbildning vid Norrbottens regemente.

För bifall härtill fordras, att han är vapenför och i övrigt lämplig till den tjänstgöring, vartill han anmäler sig.

4. För en var enligt mom. 1, 2 eller 3 inskriven räknas den i § 3 mom. 1 angivna tjänstetiden i beväringen från och med det år, då han fyller tjuguar, *där ej annat följer av stadgandet i § 5 mom. 2 första stycket.*

5. Vad i denna lag stadgas om värnpliktiga gäller i tillämpliga delar för de enligt denna paragraf inskrivna,

Utskottets sammanjämningsförslag.

vad Konungen förordnar, skall anses däremot svara, så ock yngling, vilken vid navigationsskola avlagt sjökaptens- eller styrmansexamen eller övermaskinistexamen eller maskinistexamen av andra klass, må redan det år, då han fyller aderton eller nitton år, anmäla sig till inskrivning.

För bifall härtill fordras att vara vapenför.

2. Annan yngling, än i mom. 1 avses, må ock redan det år, då han fyller aderton eller nitton år, anmäla sig till inskrivning för utbildning till plutonchef eller motsvarande befattning, där han är vapenför och, på sätt Konungen förordnar, visar sig äga förutsättningar för dylik utbildning.

3. Likaledes må annan yngling, än i mom. 1 avses, redan det år, då han fyller aderton eller nitton år, anmäla sig till inskrivning antingen för att utbildas till underbefäl eller fackman vid infanteriet, trängtrupperna eller intendenturtrupperna eller för att från annat inskrivningsområde än Norrbottens uttagas för utbildning vid Norrbottens regemente.

För bifall härtill fordras, att han är vapenför och i övrigt lämplig till den tjänstgöring, vartill han anmäler sig.

4. För en var enligt mom. 1, 2 eller 3 inskriven räknas den i § 3 mom. 1 angivna tjänstetiden i beväringen från och med det år, då han fyller tjuguar.

5. Vad i denna lag stadgas om värnpliktiga gäller i tillämpliga delar för de enligt denna paragraf inskrivna,

Utskottets ursprungliga förslag.   *Utskottets sammanjämningsförslag.*

även innan de inträtt i värnplikts-   även innan de inträtt i värnplikts-
åldern.   åldern.

Stockholm den 13 juni 1936.

På särskilda utskottets vägnar:

AXEL PEHRSSON.

I detta ärendes behandling hava deltagit:

från första kammaren: herrar *Akerberg, Johan Nilsson* i Mahmö, *Fritiof Gustafson, Hamrin, Lindström, Johan Bernhard Johansson, Per Gustafsson, Nyländer, Englund, Anton Pettersson, Mannerskantz* och *Lindbärg*;

från andra kammaren: herrar *Pehrsson* i Bramstorp, *Lindqvist, Törnkvist* i Karlskrona, *Magnusson* i Skövde, *Anderson* i Norrköping, *Nilsson* i Hörby, *Vougt, Hansson* i Örebro, *Liedberg, Lind, Björling* och *Gustavson* i Västerås.

Reservation

av herr *Magnusson* i Skövde.
